

РЕЦЕНЗІЯ

професора кафедри теорії та методики фізичного виховання
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова,
доктора педагогічних наук, професора Ареф'єва Валерія Георгійовича
на дисертаційну роботу Черновського Сергія Михайловича
«Формування спеціальних умінь та навичок майбутніх дизайнерів у процесі
фізичного виховання», подану на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, (01 Освіта/Педагогіка)

Актуальність обраної теми. Актуальність даного дослідження зумовлена пошуком і обґрунтуванням нових засобів оптимізації процесу фізичного виховання студентів-дизайнерів закладів вищої освіти, що базуються на популярних видах рухової активності. Для майбутніх дизайнерів рухова активність не менш важлива. При втіленні їх творчих задумів ключову роль відіграє координація рухових дій рук, високі вимоги пред'являються до диференціювання просторових, силових і часових параметрів дрібних рухів при різноманітних оформлювальних роботах, орієнтації у просторі, а також до здатності до перемикання видів діяльності.

Рання спеціалізація дизайнерів, невисока рухова активність (пенсери в канікулярний час, перебування у мольберта понад 4 години на день) негативно позначаються на рівні фізичної підготовленості. Значною мірою нестача рухової активності здобувачів освіти, починаючи з 1 курсу, могла б бути заповнена на заняттях з фізичного виховання. Проте, існуюча програма з фізичного виховання для закладів вищої освіти побудована без урахування професійної діяльності майбутніх фахівців, не містить розділу, який би відображав критерії оцінки спеціальних умінь та навичок, практичні та теоретичні питання вдосконалення професійно значущих координаційних здібностей.

Зв'язок з науковими планами, темами. Тема дисертаційного дослідження є плановою в структурі науково-дослідної роботи кафедри фізичного виховання та здоров'я Київського національного університету технологій та дизайну в межах теми «Соціально-педагогічні аспекти формування здорового способу життя студентської молоді засобами фізичного виховання» (державний реєстраційний номер 0122U000715) та напряму науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики фізичного виховання Українського державного університету імені Михайла Драгоманова «Теорія і технології навчання в системі освіти».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Достовірність отриманих результатів підтверджується достатньою кількістю учасників дослідження,

обраною методикою організації педагогічного експерименту. Отримані дисертантом наукові положення та висновки підтверджені шляхом математичної обробки та статистичного аналізу матеріалів дослідження, що забезпечує їх обґрунтованість і достовірність.

Результати дисертаційної роботи мають об'єктивний характер, спираються на достатню кількість дослідницького матеріалу, отриманого завдяки використанню комплексу інформативних методів дослідження, що відповідають поставленій меті та завданням дисертаційного дослідження.

Отримані показники обчислені з використанням методів математичної статистики. Позитивної оцінки заслуговує оформлення результатів дослідження, варто відзначити логіку викладу та послідовність виконання наукового пошуку. Висновки впливають зі змісту дисертаційної роботи, їх об'єктивність і новизна не викликають сумніву. Дисертація характеризується глибоким розкриттям досліджуваної проблеми, самостійністю у підходах до їх висвітлення.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертантом

вперше:

- обґрунтовано науково-методичний підхід до теоретичних передумов та змісту методики вдосконалення спеціальних умінь та навичок у здобувачів освіти спеціальності «Дизайн»;
- розроблено програму тестування спеціальних умінь та навичок у здобувачів освіти спеціальності «Дизайн»;
- складено професіограму діяльності дизайнера з урахуванням психомоторного компонента;

удосконалено:

- вплив фізичного виховання на загальну і професійно-прикладну фізичну підготовленість здобувачів освіти;
- організаційні та змістовні аспекти професійно прикладної фізичної підготовки здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю «Дизайн».

набули подальшого розвитку:

- дослідження еволюції наукової думки щодо організації, контролю і оцінювання ефективності фізичного виховання здобувачів освіти з позиції комплексного підходу;
- ключові закономірності й тенденції організації фізичного виховання у закладах вищої освіти України.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що теоретико-методичні положення дисертації доведені до рівня конкретних

методичних і практичних рекомендацій щодо формування спеціальних умінь та навичок майбутніх дизайнерів у процесі фізичного виховання.

Теоретична значимість дисертаційного дослідження полягає в тому, що отриманий матеріал доповнює розділ дисципліни «Теорія та методика фізичної культури» методикою вдосконалення професійно значущих умінь та навичок у майбутніх дизайнерів на заняттях з фізичного виховання.

Практичне значення методики та тестування рівня розвитку професійно-значущих координаційних здібностей здобувачів освіти спеціальності «Дизайн» полягає в можливості їх використання у робочій програмі з фізичного виховання для закладів вищої освіти.

Теоретичні та практичні розробки дослідження впроваджено і використано в освітньому процесі кафедри фізичного виховання та здоров'я Київського національного університету технологій та дизайну під час викладання дисципліни «Фізичне виховання» спеціальності «Дизайн», фахового коледжу мистецтв та дизайну Київського національного університету технологій та дизайну, Київського фахового коледжу прикладних наук під час викладання дисципліни «Фізична культура», що підтверджено відповідними довідками впровадження.

Оцінка змісту дисертації та її основних положень

Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 295 сторінок, основний зміст – 196 сторінок тексту комп'ютерного набору державною мовою, з урахуванням сучасних вимог до оформлення дисертаційних робіт. Робота проілюстрована 31 таблицями та 43 рисунками. Вона складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел та додатків. Список використаних джерел містить 202 найменування, серед яких 73 іноземною мовою.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації:

1. У «Вступі», в рубриці «Актуальність», посилання мають бути не в квадратних дужках, а на прізвища авторів та на рік їхніх публікацій.
2. Акти у «Вступі» про впровадження результатів дослідження мають бути датовані, а до методів математичної статистики слід додати ті, які були застосовані в роботі.
3. Антропометричну характеристику фізичного розвитку студентів доцільно надавати не за його компонентами, а за їх співвідношенням, тобто за рівнем фізичного розвитку.
4. Рисунки підрозділів 3.1 та 3.3 краще демонструвати з графічною добавкою похибок середніх арифметичних.
5. До змісту стор. 153, що містить блоки фізичних вправ, спрямованих на формування умінь та навичок майбутніх дизайнерів, можуть

виникнути суттєві зауваження. Надані блоки мають різний рівень зв'язку з показниками професійних умінь, проте мають однаковий обсяг навантаження і час виконання.

6. Не всі таблиці і рисунки оформлені за вимогами. Крім того, у тексті роботи містяться друкарські помилки.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Черновського Сергія Михайловича «Формування спеціальних умінь та навичок майбутніх дизайнерів у процесі фізичного виховання», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, характеризується новим підходом і практичною цінністю, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44) і може бути рекомендованою до захисту на разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

РЕЦЕНЗЕНТ:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри теорії та методики
фізичного виховання
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

